

[Ejler Koch.]

netop har bebudet som en konsekvens af de igangværende forhandlinger. Jeg mener ikke, at vi kan binde os til nogen bestemt løsning, men må vente og se på de forslag, som regeringen vil fremlægge.

Vedrørende den anden del af forslaget, om den frivillige forhåndslåneordning, er realiteten jo den, at forslaget er overflødig, og vi er ikke i socialdemokratiet af den opfattelse, at man sådan bastant og massivt på én gang nu kan sætte en frivillig forhåndslåneordning i gang. Vi har fuld tillid til, at ministeren, som han også bebudede, ved de kommende forhandlinger vil prøve at nå frem til en smidig igangsættelse. Der skal ikke herske tvivl om, at vi har været og er tilhængere af, at vi kan nå frem til en frivillig forhåndslåneordning, men det er jo ikke nok bare at vedtage den. Man må også sikre sig, at de økonomiske konsekvenser af at sætte den i gang er overskuelige, og derfor egner det sig vist bedre til en administrativ igangsætning efter forhandlinger, end at vi her bastant beslutter at sætte den i gang. Derfor kan vi ikke medvirke til gennemførelse af den anden del af det foreliggende lovforslag.

Johan Philipsen (V):

Jeg skal på venstres vegne give tilslutning til den første halvdel af lovforslaget og bekræfte boligministerens fremstilling af, at dette for tiden drøftes mellem boligforligspartierne, i øvrigt efter retningslinjer, der ligner forslagsstillernes til forveksling.

Den anden halvdel, forhåndslåneordningen, er jo et spørgsmål, der er drøftet ofte, og næsten alle er i hvert fald enige om én ting, og det er, at sagen er vanskelig. Derom er der ingen strid. Jeg har nogle gange rejst spørgsmålet om det rigtige i frivillighed, og det gav sidst anledning til spekulation, men det var vel et problem, der kunne løses. Det er jo realiteten, at når sagen er så vanskelig, er årsagen den ganske enkle, at vi har en enorm mængde obligationer, der i realiteten er standardiserede pantebreve, der senere søger en køber, altså én, der vil spare penge op, og det er vanskeligt i inflationstider at finde disse købere. Så har vi den kedelige situation, at købernes kreds er skrumpet ind til næsten kun at være offentlige eller halvoffentlige institutioner, Nationalbanken, banker og sparekasser, ATP, den sociale pensionsfond og forsikringselskaber, og så er der meget få private købere tilbage. Det er rigtigt, at forslaget

en overgang vil give en meget stor obligationsmængde. Efter min vurdering, der ikke er endelig, må en forudsætning for igangsættelse være, at man får en meget håndfast aftale imellem de store købere, og at det sker med Nationalbankens tilslutning og Nationalbankens anbefaling. Jeg kunne måske gætte mig til, at Nationalbankens betingelser ville være for det første en klar bedring i betalingsbalancen og for det andet, at de private låntagere igen begynder at optage udlånslån. Det kunne i hvert fald være to af de betingelser, som Nationalbanken ville stille. Måske mange andre hertil.

Og så til sidst kun én måske lidt kedelig bemærkning. Vort ældgamle og gode realkreditsystem har udviklet sig til at være en kolos, der står på lerbædder. Det være sagt i overværelse af boligministeren og i overværelse af den høje person i realkrediten, hr. Haunstrup Clemmensen. Det er min opfattelse.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg er ikke helt uenig med hr. Johan Philipsen i den sidste betragtning. Det system, vi har, er jo en stor lottericentral for de mennesker, som skal bygge, og det kan man efter det radikale venstres mening ikke fortsætte med.

Men når vi skal over til at drøfte det forslag, som er fremsat af fru Kirsten Jacobsen, vil jeg også sige om første del af forslaget, om at finde finansieringsmuligheder for brandsikringsforanstaltninger, at det skal ikke være nogen hemmelighed, at det er noget, vi drøfter, og jeg håber, at vi meget hurtigt kan afslutte disse drøftelser, de boligpolitiske forhandlinger, for det har da også noget at gøre med, når vi har nogle tidsfrister, som skal overholdes, at folk har mulighed for i god tid at få at vide, hvordan de skal finansiere dette. Derfor haster det i allerhøjeste grad med en afslutning af de boligpolitiske forhandlinger.

Vedrørende spørgsmålet om en frivillig ordning kan jeg sige, at det radikale venstre gentagne gange har fremsat tanken om en forhåndslåneordning, men vel at mærke ikke om en frivillig, men om en obligatorisk forhåndslåneordning, som hr. Johan Philipsen også var inde på. Hvis vi skal have en hjælp til – og jeg siger udtrykkelig en hjælp til – en bedre styring af byggeriet, er det nødvendigt at have en obligatorisk forhåndslåneordning, og samtidig med, at man har et vist udlånsloft, har man en styringsmulighed. Styringsmuligheden ved at